

Република Србија
УПРАВНИ СУД
Одељење у Новом Саду
III-3 У. 12421/20
Дана 12.06.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу судија: Гордана Николић Врбашки, председник већа, Јелена Искић и Љиљана Коруга, чланови већа, уз учешће судског саветника Соње Медић, записничара, одлучујући у управном спору по тужби тужиоца АА из ..., ..., кога заступа Миодраг Војновић, адвокат из Новог Сада, Јеврејска 2, ради поништаја решења туженог МИНИСТАРСТВА ФИНАНСИЈА Републике Србије број 46-00-00086/2019-13 од 03.06.2020. године, уз учешће заинтересованих лица Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Новом Саду, у предмету обештећења, након одржане усмене јавне расправе 09.06.2023. године, на нејавној седници већа одржаној 12.06.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

Тужба **СЕ УВАЖАВА, ПОНИШТАВА** решење Министарства финансија Републике Србије број 46-00-00086/2019-13 од 03.06.2020. године и предмет **ВРАЋА** туженом органу на поновно одлучивање.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ Министарство финансија Републике Србије да тужиоцу АА из ..., ..., на име накнаде трошкова управног спора исплати износ од 34.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев заинтересованог лица Републике Србије за накнаду трошкова управног спора.

Образложење

Оспореним решењем одбијена је као неоснована жалба тужиоца изјављена против решења о утврђивању права на обештећење Агенције за реституцију Републике Србије, Подручна јединица Нови Сад, број 46-030083/2014 од 16.01.2019. године (које је исправљено закључком бр. 46-030083/2014 од 30.01.2019. године), којим је у тачки 1. диспозитива усвојен захтев, утврђено право на обештећење законском наследнику бившег власника пок. ББ, и то АА, за непокретну имовину, одузету на основу решења Народног одбора општине Нови Сад, број 1820/1961 од 31.01.1961. године, и то за градско грађевинско земљиште на кат. парц. бр. ... и ..., КО ..., старог премера, у укупној

површини од 5а40м², које парцеле су данас у саставу катастарских парцела број ..., ... и ... КО ..., новог премера; у тачки 2. диспозитива утврђено је да се основица обештећења за одузету имовину бившег власника, из тачке 1. овог решења, која ће служити за утврђивање коефицијента и износа обештећења из члана 31. став 1. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, утврђује у износу од 80.230,50 евра (осамдесет хиљада двеста тридесет и 50/100); у тачки 3. диспозитива одређено је да ће се износ обештећења које ће остварити подносилац захтева АА, начин и рокови исплате утврдити посебним решењем о утврђивању износа обештећења, када се за то стекну услови у складу са законом; у тачки 4. диспозитива констатовано је да ово решење нема снагу извршне исправе.

Тужбом, поднетом Управном суду дана 28.07.2020. године, допуњеној поднеском од 06.12.2021. године, тужилац оспорава законитост решења туженог органа. У тужби истиче да су иза бившег власника, како је то утврђено и у поступку, остали супруга ВВ, синови ГГ, ДД, АА и унук ЂЂ, по праву представљања иза пок. ЖЖ, сина оставиоца, да је у оставинском поступку иза бившег власника, наследио 2/4 непокретности као тестаментални, а 1/8 као законски наследник, да се ЂЂ у оставинском поступку одрекао наследства у корист АА, тако да је суд, када је иза пок. ББ пронађена нова имовина, донео одлуку којом исту наслеђује само АА, на коју околност прилаже уз тужбу решење о наслеђивању Општинског суда у Новом Саду посл. број О.1360/96 од 13.12.1996. године и решење Општинског суда у Новом Саду посл. број О.2584/98 од 22.09.1998. године. Позива се на одредбе члана 5. став 1. тачка 1. Закона о враћању одузете земље и обештећењу и члана 21. став 3. Закона о наслеђивању, које цитира, те закључује да се ЂЂ никада није сматрао наследником иза пок. ББ, те није сматрао ни да има право и правни интерес да поднесе захтев за враћање одузете имовине од бившег власника. Даље се позива на одредбу члана 130. ставом 2. Закона о ванпарничном поступку, коју цитира, те наводи да се ни приликом накнадног проналазка имовине бившег власника, ЂЂ није примио наслеђа па ни покренуо парнични поступак у којем би остваривао своја права на наследство, због чега је јасно да није имао ни правни интерес да покрене поступак за враћање одузете имовине. Стога закључује да су првостепени и другостепени орган погрешно применили Закон о наслеђивању па су тако и погрешно утврдили чињенично стање, што је довело до тога да оштете тужиоца за ½ износа обештећења, с обзиром на то да је тужилац једини законски наследник иза бившег власника. Истиче да је сврха Закона о враћању имовине и обештећењу садржана у самом називу закона а то је враћање у пређашње стање. Дакле, наводи да је очигледно да је воља законодавца приликом доношења овог Закона била да врати власничка права на имовини у оно стање у коме би била да никада нису ни донете одлуке о експропријацији, арондацији, одузимању у корист аграрног фонда, већ да је сва одузета имовина остала код законских власника и после слободно прометована и наслеђивана. Сматра да селектованом применом законских одредби подносиоци захтева долазе у ситуацију да поново буду оштећени, јер се из строго формалних разлога, који нису у складу са сврхом и духом закона, умањује право на враћање одузете имовине и обештећење, као што је био случај у предметном поступку. Прилаже суду пресуду Уставног суда број Уж-9103/2016 у којој је, између осталог, суд заузео став да подносиоци захтева пред Агенцијом за реституцију имају право да поднесу захтев за враћање целокупне имовине која је одузета бившем власнику, без обзира на то да ли је подносилац захтева једини законски наследник бившег власника, те да је Агенција, уколико утврди да је захтев основан, дужна да донесе решење којим се враћа сва имовина која је опредељена у захтеву. Предлаже да суд у спору пуне јурисдикције усвоји ову тужбу, поништи оспорени управни акт и пресудом реши управну ствар или да усвоји тужбу, поништи оспорени управни акт и врати предмет надлежном органу на поновно одлучивање. Предлаже и да суд обавезе туженог да тужиоцу надокнади трошкове састава тужбе у износу од 16.500,00 динара.

У одговору на тужбу тужени орган је остао при наводима датим у образложењу оспореног решења и предложио је да суд тужбу одбије као неосновану.

Законски заступник заинтересованог лица је у одговору на тужбу најпре истакао приговор неблаговремености тужбе, а потом и указао да је тужба неоснована, јер је тужени орган у целини спровео поступак у складу са важећим прописима, на основу правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања и правилне примене материјалног права. предложио је да суд тужбу одбаци као недозвољену или неуредну или да је одбије као неосновану, а туженој досуди трошкове спора према важећој Адвокатској тарифи са законском затезном каматом од пресуђења па до исплате. Определио је износ од 16.500,00 динара на име састава одговора на тужбу.

Управни суд је дана 09.06.2023. године одржао усмену јавну расправу применом одредбе члана 34. став 2. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" бр. 111/09), у присуству пуномоћника тужиоца, а у одсуству уредно позваних туженог и законског заступника заинтересованог лица, сагласно одредби члана 38. став 1. Закона о управним споровима.

На усменој јавној расправи пуномоћник тужиоца је остао код тужбе, навода из тужбе и код постављеног тужбеног захтева. Определио је трошкове састава тужбе у износу од 16.500,00 динара и приступа на усмену јавну расправу у износу од 18.000,00 динара.

Тужени орган и законски заступник заинтересованог лица на одржану усмену јавну расправу нису приступили, иако су уредно позвани, свој изостанак нису оправдали, нити су тражили одлагање расправе.

Суд је ценио приговор неблаговремености тужбе истакнут у одговору на тужбу законског заступника заинтересованог лица Републике Србије али исти није прихватио као правно релевантан за другачије одлучивање у овој управној ствари, с обзиром да је, према повратници приложеној списима предмета, тужиоцу оспорено решење уручено 03.07.2020. године, а да је тужба поднета поштом - препорученом пошиљком 28.07.2020. године, дакле у законском року од 30 дана за подношење тужбе, сходно одредби члана 18. став 1. Закона о управним споровима.

Након оцене навода тужбе, одговора на тужбу туженог и законског заступника заинтересованог лица, свих списа ове управне ствари и навода пуномоћника тужиоца са усмене јавне расправе, испитујући оспорено решење у смислу одредбе члана 41. Закона о управним споровима, Управни суд је нашао да је тужба основана.

Из списка предмета и образложења оспореног решења произилази да је АА из ..., поднео дана 28.02.2014. године, Агенцији за реституцију – Подручној јединици Нови Сад, захтев за враћање одузете имовине, односно обештећење, иза бившег власника ББ и то за грађевинско земљиште у ..., на кп. бр. ..., површине 34 кв.хв, и ..., површине 116 кв.хв. КО ..., према старом премеру. Увидом у решење НО општине Нови Сад број 1820/1961 од 31.01.1961. године, утврђено је да је на основу Закона о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта ("Сл. лист ФНРЈ", бр. 52/1958), одлучено о предаји у посед грађевинског неизграђеног земљишта на подручју ужег грађевинског реона града Новог Сада, у циљу изградње и доградње радионице у ..., предузећу "ЗЗ" и то на кп.бр. ... од 34 кв.хв. и ... од 116 кв.хв. ранијег сопственика и поседника ИИ, те да ће се накнада за грађевинска земљишта одредити посебним решењем. Увидом у записник НО општине Нови Сад, Одељења за финансије број 05-5287/1-1964 од

06.05.1963. године, утврђено је да је ББ изјавио да је он био тај од кога су парцеле пов. 34 кв.хв. и 116 кв.хв. одузете, за потребе предузећа "33", да је решење НО општине Нови Сад број 1820/1961 од 31.01.1961. године уручено њему, с обзиром да он станује на адреси ..., те да није у реду да се у решењу наводи ИИ, док је он бивши сопственик. Даље је изјавио да приговара што за предато земљиште није добио никакву накнаду, већ само за чокот винограда, као и за ограду неких 114.000 динара, те да за грађевинско земљиште моли да се донесе решење о утврђивању висине накнаде и да се оно уручи њему, на име ББ, који је једини бивши сопственик предметног земљишта. Увидом у закључак СО Нови Сад број 5287/1964 од 30.05.1964. године, утврђено је да се у решењу НО општине Нови Сад број 1820/1961 од 31.01.1961. године, исправља грешка у имену бившег сопственика, у том смислу што неизграђено грађевинско земљиште, парц. бр. ... и ..., у површинама од 34 кв.хв. и 116 кв.хв. предају у посед "33" предузећу, бившег сопственика ББ, а не ИИ. Увидом у допис Одељења за финансије СО Нови Сад број 05-5287/1-1964 од 12.11.1964. године, утврђено је да се у истом наводи да је у предмету предаје грађевинског земљишта у посед предузећу "33", од стране ББ, постигнут споразум између предузећа "33" и бившег сопственика у погледу висине накнаде за предметно земљиште, те да се иста има исплатити на основу споразума, а Скупштина општине и њени органи не треба да издају никакво решење нити сагласност за споразум, јер то није предуслов за исплату накнаде. Увидом у записник Пореске управе - Филијале Нови Сад, о утврђивању вредности непокретности број 2232-464-08-00294/2018-К2АО2 од 30.08.2018. године, утврђено је да је процена тржишне вредности непокретности у КО ..., у ... и то: градског грађевинског земљишта на ранијим парцелама бр. ... и ..., површине 05а 40м², укупно износи 160.461 евра. Увидом у решење о наслеђивању Општинског суда у Новом Саду, посл. бр. О. 13609/96 од 13.12.1996. године, утврђено је да су иза оставиоца ББ, остали супруга ВВ, синови ГГ, ДД, АА и унук ЂЂ, по праву представљања иза пок. ЖЖ, сина оставиоца. На основу приложених извода из МКР, МКУ и оставинског решења, утврђено је да је бивши власник ББ, био у браку са ББ, као и да је имао четири сина, и то ГГ, ДД, ЖЖ и АА, овде жалиоца. Такође, утврђено је да је супруга бившег власника ВВ преминула, као и синови ГГ и ДД и то без потомства, односно да је син бившег власника, ЖЖ такође преминуо, и да је иза себе оставио сина ЂЂ, који није поднео захтев за повраћај одузете имовине Агенцији за реституцију, што је потврдио и сам подносилац захтева АА. Имајући у виду да су деца бившег власника, ГГ и ДД, преминули без потомства, то се њихови удели распоређују на подносиоца захтева АА и унука бившег власника ЂЂ, по пок. сину ЖЖ. Међутим, како је једино овде тужилац АА, поднео захтев за повраћај одузете имовине, то му, као сину бившег власника, припада право на обештећење имовине које је ближе описана у ставу 1. диспозитива ожалбеног решења, са ½ идеалних делова. На основу изложеног, првостепени орган је донео решење о утврђивању права на обештећење од 16.01.2019. године.

Одлучујући по жалби тужиоца, тужени орган је оценио да је правилно поступио првостепени орган када је ставом 1. ожалбеног решења усвојио захтев и утврдио право на обештећење законском наследнику бившег власника, пок. ББ, и то АА, за непокретну имовину одузету на основу решења Народног одбора општине Нови Сад, број 1820/1961 од 31.01.1961. године, ближе описану у ставу 1. диспозитива ожалбеног решења и правилно одлучио у ставу 2. диспозитива ожалбеног решења, када је утврдио да је основица за обештећење за одузету имовину бившег власника пок. ББ, из става 1. тог решења, која ће служити за утврђивање коефицијента и износа обештећења из члана 31. став 1. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, у укупном износу од 80.230,50 евра, у поступку спроведеном без повреда правила поступка, дајући за своју одлуку довољне и јасне разлоге, које у свему прихвата и тужени орган. Тужени орган је оценио да су наводи жалбе неосновани односно да су без утицаја на доношење другачије одлуке у овом предмету, с обзиром на одредбе члана 5. став 1. тачка 1. и

члана 47. став 5. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу ("Службени гласник Републике Србије", бр. 72/2011, 108/2013, 142/2014 и 88/2015 – Одлука УС и 95/2018), те чланова 8, 10. и 41. став 1. и 2. Закона о наслеђивању ("Службени гласник РС", бр. 46/95 и 101/2003 - Одлука Уставног суда РС). Наиме, имајући у виду законске одредбе и утврђено чињенично стање да је бивши власник ББ, био у браку са ВВ, као и да је имао четири сина, и то ГГ, ДД, ЖЖ и АА, овде поносиоца захтева, затим да је супруга бившег власника ВВ преминула, као и синови ГГ и ДД и то без потомства, односно да је син бившег власника, ЖЖ такође преминуо, и да је иза себе оставио сина ЂЂ, који није поднео захтев за повраћај одузете имовине Агенцији за реституцију, што је потврдио и сам подносилац захтева АА, те имајући у виду да су деца бившег власника, ГГ и ДД, преминули без потомства, њихови удели су распоређени на подносиоца захтева АА и унука бившег власника ЂЂ, који није поднео захтев за повраћај одузете имовине, те како је једино АА, поднео захтев за повраћај одузете имовине, то је по оцени туженог, првостепени орган, на основу доказа који се налазе у списима предмета, правилно утврдио да је тужилац као законски наследник бившег власника, активно легитимисан за учествовање у овом управном поступку, у складу са чланом 5. став 1. тачка 1. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, те сходно члану 8. и 10. Закона о наслеђивању РС, те правилно утврдио његов удео као корисника права на обештећење за одузету имовину у укупном износу од 80.230,50 евра. Приликом доношења овог решења узети су у разматрање и остали наводи из жалбе и утврђено је да су без утицаја на другачију одлуку, те је тужени орган, с позивом на одредбу члана 230. став 1. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 33/97 и 31/01 и "Службени гласник Републике Србије", бр. 30/10), жалбу одбио и одлучио као у диспозитиву оспореног решења од 03.06.2020. године.

По оцени Управног суда, тужилац основано тужбом оспорава законитост решења туженог органа. Ово стога што тужени орган у образложењу оспореног решења није дао јасне разлоге за одлуку дату у диспозитиву. Наиме, тужени орган је у оспореном решењу оценио да је тужилац као законски наследник бившег власника, активно легитимисан за учествовање у овом управном поступку, у складу са чланом 5. став 1. тачка 1. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, те да му сходно члану 8. и 10. Закона о наслеђивању РС, припада право на обештећење у $\frac{1}{2}$ идеалних делова, будући да други наследник, унук бившег власника ЂЂ, није поднео захтев за повраћај одузете имовине односно обештећење. Дакле, тужени орган је оценио као правилно закључивање првостепеног органа да тужилац има право на обим удела од $\frac{1}{2}$ дела имовине ближе означене у тачки 1. диспозитива, али не и на још $\frac{1}{2}$ идеалног дела одузете имовине која је предмет захтева, јер је у спроведеном поступку пред првостепеним органом утврђено да право на враћање предметне имовине поред тужиоца има и ЂЂ у $\frac{1}{2}$ идеалног дела, иако утврђује да ЂЂ није поднео захтев за враћање одузете имовине односно обештећење. Међутим, оспорено решење не садржи одредбе материјалног права чијом применом је оцењено да се право корисника на реституцију умањује ако постоје други законски наследници, без обзира на то да ли су поднели захтев за враћање имовине. Стога је становиште туженог органа да тужиоцу припада $\frac{1}{2}$ идеалног дела одузете имовине јер је право на подношење захтева за реституцију имао и други законски наследник, произвољно и паушално и нема упориште у утврђеном чињеничном стању. Како се тужени, а ни првостепени орган у образложењу решења не позивају на материјално правни пропис чијом применом је оцењено да се право корисника на реституцији умањује ако постоје други законски наследници без обзира на чињеницу да ли су ови законски наследници поднели захтев за враћање имовине, то је по оцени суда, оспорено решење донето уз повреду члана 199. став 2. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ" број 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС" број 30/10), којим је прописано да образложење решења садржи: кратко излагање захтева странака, утврђено чињенично стање, по

потреби и разлоге који су били одлучни при оцени доказа, разлоге због којих није уважен који од захтева странака, правне прописе и разлоге који с обзиром на утврђено чињенично стање упућују на решење какво је дато у диспозитиву. Имајући у виду наведено, као и став Уставног суда израженог у одлукама Уж 6599/17 од 03.07.2020. године, Уж 5570/17 од 03.07.2020. године и Уж 9103/16 од 03.04.2019. године, по оцени суда, оспореним решењем је повређен закон на штету тужиоца.

У поновном поступку тужени је дужан да донесе нову на закону засновану одлуку, за коју ће дати разлоге који с обзиром на утврђено чињенично стање упућују на решење какво ће бити дато у диспозитиву.

У конкретном случају нису испуњени услови из члана 43. став 1. Закона о управним споровима за доношење одлуке у спору пуне јурисдикције, с обзиром да природа ствари то не дозвољава и утврђено чињенично стање не пружа поуздан основ за то.

На основу изнетих разлога, ценећи да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца, Управни суд је одлучио као у ставу 1. диспозитива, применом одредби члана 40. став 2. и члана 42. став 1. Закона о управним споровима, с тим што је тужени орган везан правним схватањем суда и примедбама суда у погледу поступка, према одредби члана 69. став 2. Закона.

Имајући у виду успех у спору, суд је, применом одредби члана 66, члана 67. и члана 74. Закона о управним споровима и сходном применом одредби члана 153. став 1. и члана 154. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20), обавезао туженог да тужиоцу накнади трошкове управног спора на име састава тужбе у опредељеном износу од 16.500,00 динара према тарифном броју 44. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката ("Службени гласник РС", бр. 43/23) и на име приступа пуномоћника тужиоца на усмену јавну расправу одржану дана 09.06.2023. године у опредељеном износу од 18.000,00 динара сагласно тарифном броју 45. наведене тарифе, па је одлучио као у ставу 2. диспозитива пресуде.

Одлуку као у ставу 3. диспозитива пресуде, суд је донео применом одредаба члана 66 и 67. Закона о управним споровима и члана 150, 153. и 154. Закона о парничном поступку, имајући у виду успех заинтересованог лица у овом управном спору.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
Дана 12.06.2023. године, III-3 У. 12421/20

Записничар
Соња Медић, с.р.

Председник већа-судија
Гордана Николић Врбашки, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

СР